

işçi dayanışması

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni • 15 Eylül 2010 • No:30

12 Eylül'le hesaplaşma hâlâ işçi sınıfının önünde bir görev olarak duruyor!

12 Eylül'ün Hesabı Daha Kapanmadı!

12 Eylülde referanduma sunulan anayasa değişikliği paketi yüzde 58 oyla kabul edildi. 12 Eylül 1980 askeri faşist darbesinin 30. yılına denk gelen halk oylaması vesilesiyle emekçi kitleler darbe anayasasına tepkilerini dile getirdiler.

AKP'nin ve sermaye kesimlerinin niyetlerinden bağımsız olarak, emekçi kitleler gerçekte demokratik hak ve özgürlüklerin önünün açılmasından yana olduklarını göstermişlerdir.

Ancak yapılan değişiklikler kısmı demokratik haklar içerse de, işçi sınıfının örgütlenmesinin önündeki engeller hâlâ ortada duruyor.

12 Eylül faşist rejiminin koyduğu anayasa hâlâ toptan çöpe atılmış değildir.

Dolayısıyla da 12 Eylül'ün hesabını sorma ve onunla hesaplaşma hâlâ işçi sınıfının önünde bir görev olarak duruyor!

12 Eylül 1980'de işçi sınıfının örgütlülüğüne saldıran

devamı arka sayfada

darbeci generaller, sermayenin hizmetindeki eli kanlı diktatörlerdi. Generalleri iş başına çağıran patronlar sınıfının amacı, işçi sınıfının yükselen örgütlü mücadelesini ezmek ve kazanılmış haklarını gasp etmekte. 12 Eylül'de kurulan faşist diktatörlük işçi sınıfının sendikal ve tüm siyasal örgütlerini ezip grev ve eylemleri yasakladığında, sermaye sahipleri şöyle diyorlardı: "Bugüne kadar işçiler güldü, artık gülme sırası bizde." Askeri faşist rejim yüz binlerce insanı tutukladı, işkenceden geçirdi, on binlerce insanı yurt dışına kaçmak zorunda bıraktı, binlerce işçiyi kara listeye aldı ve bu işçiler iş bulamadı, aralarında gencecik fidanların da olduğu onlarca insanı ise darağaçlarında katletti. Yani toplum ağır bir baskı altına alındı ve sindirildi. Darbenin bir amacı da mücadelenin aktarma kayışlarını koparmak, yeni yetişen işçi kuşağının hafızasını silmek ve böylece darbe öncesinde yükselen işçi mücadelesini örnek almasını engellemekti. Böylesi bir ortamda yetişen genç işçi kuşakları, hak aramadan da mücadeleden de sınıf dayanışmasından da uzak kaldılar.

- Bugün yapılan kısmi değişikliklere rağmen 12 Eylül askeri faşist rejiminin koyduğu anayasa toptan çöpe atılabilmiş değil.
- İşçi sınıfının örgütlenmesinin önündeki engeller duruyor.
- Toplanma ve basın özgürlüğü kısıtlanıyor.
- Bizler sendikal ve siyasal yasakları kaldıran, basın ve toplanma özgürlüğünü garanti altına alan bir anayasa istiyoruz.
- 12 Eylül faşist anayasası baştan aşağıya değişsin,

- işçi sınıfının örgütlenmesinin önü açılsın!
- Sendikaların önüne konan %10 işkolu barajı ve %50 işyeri barajı kaldırılsın!
- İşçilerin sendikaya üye olmasında noter şartı kaldırılsın!
- İşçinin üretimden gelen gücünü kullanmasının önündeki engellere son!
- Siyasal grevin, dayanışma grevinin ve genel grevin önündeki tüm engeller kaldırılsın, yasak olmaktan çıkartılsın!
- "Memur" statüsünde çalışan tüm kamu emekçilerine grevli toplu sözleşme hakkı! Emeklilere ve öğrenci gençlere sendika kurma hakkı!
- İşçiler ve "memur" statüsünde çalışan kamu emekçileri istedikleri sendikaya üye olabilsin!
- İşyerinde referandum hakkı yasallaşsın!
- İşçilerin sendikadan istifa etmesi için baskı yapan patronlar yargılanıp cezalandırılsın!
- Basın ve toplanma özgürlüğü önündeki engeller kaldırılsın, sınırsız basın ve toplanma özgürlüğü!

Ancak bilmeliyiz ki, bu taleplerimizi sermaye hükümetleri kendiliğinden yerine getirmeyecektir. Bu taleplerimizi hayata geçirebilmek için örgütlenmeli ve mücadele etmeliyiz. İşçi sınıfı birleşirse güçlüdür. Esnek çalıştırmaya, taşeronlaştırmaya, iş saatlerinin uzatılmasına, düşük ücretlere, iş cinayetlerine karşı mücadelenin yanına demokratik hak ve özgürlükler mücadelesini de eklememiz gerekiyor. Demokratik taleplerimizi kabul ettirecek ve sermayenin saldırılarına dur diyecek olan işçi sınıfının örgütlü mücadelesidir. ■

12 Eylül'ün Hesabını Sormak İçin UID-DER Saflarında Mitinge!

12 Eylül 1980 askeri faşist darbesinin 30. yıl dönümünde tüm işçi kardeşlerimizi, 12 Eylül'ü lanetlemeye, 12 Eylül'ün sermaye düzeninin yanına kâr kalmayacağını haykırmaya ve hesabını sormaya çağırıyoruz.

Miting Yeri : Kadıköy İskele Meydanı
Tarih : 19 Eylül 2010 Pazar

İşçiler Az Çalıştıkları İçin mi Yoksullar?

Ülkeleri, kıtaları ve kentleri birbirine bağlayan yollar, otomobiller, gemiler, uçaklar, gökdelenler, uydular, fabrikalar, giyim ve gıda ürünleri... Kısacası çevremizde gördüğümüz her şeyi işçiler üretiyor. Hayat biz işçi sınıfının sayesinde akıyor. Yeryüzündeki her şeyi işçiler üretiyor, tüm zenginliği işçiler yaratıyor. Ama onca emeğin ve üretmenin karşılığında ortaya çıkan zenginlikten işçilerin payına yoksulluk düşüyor.

Patronlar sınıfı zenginlik ve sefahat içinde yaşarken, biz işçiler yoksulluk içinde, açlık içinde yaşamaya mahkûm ediliyoruz. Nasıl mı? İşte rakamlar her şeyi ortaya koyuyor:

- Uluslararası Çalışma Örgütü'nün raporuna göre dünyada yaşayan 6 milyar insanın 2 milyarı günde 2 dolarla, 1 milyarıysa günde 1 dolarla geçiniyor.
- 1 milyar insan her gün aç. 3 milyar insan yeterli beslenemiyor. Ve daha da acı olanı her gün 24 bin kişi açlıktan ölüyor. Tedavisi mümkün hastalıklardan ölen insanların sayısı da bir hayli yüksek...
- Afrika'da, Asya'da, Avrupa'da, Amerika'da yoksulluğa itilenlerin sayısı her geçen gün artıyor.
- Türkiye'de de yoksulluk sınırının altında yaşayanların oranı resmi rakamlara göre yüzde 17'ye ulaşmış durumda. Yani yaklaşık 15 milyon kişi.

Patronlar sınıfı bolluk içinde yaşarken biz yoksulluk içinde yaşıyoruz. Yoksulluğun sorumlusu biz miyiz? Tembel olduğumuz için mi yoksuluz, az çalıştığımız için mi? Yoksa kafamız mı çalışmıyor bizim? Bunların hiçbirisi doğru değil. Bunca zenginliği üreten işçi sınıfının tembel olduğunu söylemek için insanın aklından

zoru olması gerek. Yoksulluğumuzun sebebi patronlar sınıfı ve onların sömürü düzenidir.

Bugün dünyada yoksulluğun kökünü kazımak mümkün, ama milyonlarca insan yoksulluk içinde yaşam kavgası veriyor. İstendiği takdirde mevcut üretim olanaklarıyla, değil 6 milyar 11 milyar insanın karnı doyurulabilir ve ihtiyacı karşılanabilir. Fakat patronların düzeninde üretim belli bir plana, toplumun ihtiyaçlarına göre yapılmaz. Toplumun herhangi bir ürüne ihtiyacı olması önemli değildir patronlar için. Onlar için önemli olan üretimin kârlı olup olmadığıdır. Patronların esas amacı kâr için üretim yapmaktır. Yani, yoksulluğu ortadan kaldıracak olanaklar var. Ancak üretim araçlarının mülkiyeti patronların elindedir ve bu nedenle kapitalizm altında yoksulluğun ortadan kalkması mümkün değildir.

Bugün üretim araçları daha da gelişmiştir. Her geçen gün makineler gelişiyor ve yetkinleşiyor. Daha fazla ürün üretilmesinin, dolayısıyla da insanların aç ve yoksul kalmasının önüne geçecek bir üretim sisteminin koşulları hazırdır. Fakat buna izin vermeyen kapitalizmdir. Kapitalizmin ortadan kaldırılması üretici güçleri çok daha hızlı bir şekilde geliştirecektir. Üretim araçlarının mülkiyetinin patronlara değil tüm topluma ait olduğu, insanın insanı sömürmediği, işsizliğin, açlığın ve yoksulluğun ortadan kalktığı bir toplum kurmak hayal değildir. Böyle bir toplum için mücadele verecek olan haliyle patronlar değil, işçilerdir. **İşçiler az çalıştıkları için değil, ama tam tersine, çok çalıştıkları için yoksullar.** İşsizliğe, açlık ve yoksulluğa mahkûm edilen işçi sınıfı ancak kapitalizm belasını ortadan kaldırarak bolluğa ve özgürlüğe kavuşabilir. Ama açlığa ve yoksulluğa itilen işçi sınıfı birleşip sömürüye karşı mücadele vermeden de ne işsizlik, ne de yoksulluk ortadan kalkacaktır! ■

Metal Sektöründe Toplu Sözleşme Süreci

■ Bostancı'dan bir metal işçisi

Metal işkolunda iki yılda bir yapılan Toplu İş Sözleşme (TİS) görüşmeleri her seferinde benzer bir şekilde sonuçlanıyor. Bir yanda görüşmelere kısa bir süre kala talepleri kabul edilmezse greve çıkmaktan bahsedecek kadar aslan kesilen sendikacılar ve toplu sözleşme döneminden bihaber metal işçileri var, diğer yandaysa biz işçilerin örgütsüzlüğünden daha da güç alan, örgütlü patronlar sınıfı var. Sendikalar bazı işyerlerinde TİS görüşmelerine başladılar, bazılarında ise görüşmeler sonuçlandı bile. Ancak metal işçilerinin büyük bir kısmını ilgilendiren MESS Grup TİS görüşmeleri Eylül ayında başladı.

2008 yılındaki TİS görüşmelerinin öncesinde, MESS'e bağlı patronlar, krizi gerekçe göstererek işçilere dönük hak gasplarına başlamışlardı. Üretim düşüşü bahanesiyle ücretsiz izinler, işten çıkarmalar, esnek çalıştırma hemen her işyerinde hayata geçirilmişti. TİS sürecine gelindiğinde ise hem patronlar hem de işbirlikçi sendikacılar işçilere "hâlâ bir işiniz olduğuna dua edin" diyerek "sıfır" zamları ve diğer saldırıları kabul ettirmişlerdi.

Genel olarak imalat sanayiinde işçilerin reel ücretlerindeki düşüş her yıl biraz daha artmakta. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre 1997 yılından 2007 yılına gelinceye kadar işçilerin reel ücretlerinde yaklaşık %50'lik bir düşüş olmuştur. Metal işçilerinin durumu da bu tablodan farklı değildir. Birleşik Metal-İş (BMİS) sendikasının 2008 yılında yayınladığı verilere göre, metal işkolunda işçilerin üretimden aldıkları ücret payı 1997'de yüzde 4,78 iken, 2007 yılında yüzde 2,5'e kadar gerilemiştir. Yani metal işçilerinin reel ücreti 10 yıllık süre içerisinde %48'lik bir gerileme yaşamıştır. Görünürde ücretler yükselirken, alım gücü geçmişe göre bir hayli gerilemiştir.

Buna karşılık metal patronlarının kârı artmıştır. Bu dönemde geçici işçilik saldırısı kabul ettirilmiş, sözleşmeli çalışan işçi sayısı artırılmış ve patronlar işçileri düşük ücrete çalışmaya razı etmişlerdir. BMİS'in 2008 TİS raporuna göre, patronların 2007 yılı kâr oranı %460 gibi inanılmaz bir yükseliş kaydetmiştir. Metal sektöründe bir avuç patronun 1 yıllık kârı, metal işçilerinin toplamının 6 yıllık ücretine denk düşmektedir. Grup Toplu İş Sözleşmesine dâhil olan MESS patronlarının kâr oranı ise %278'dir. Bu kadar yüksek kâr oranlarına rağmen patronlar utanmadan krizi gerekçe göstererek işçileri yine sefalet ücretine mahkûm

ettiler. 2008-2009'da da durum farklı olmamıştır. Krize rağmen patronlar muazzam kârlar elde etmişlerdir ve bunu gururla açıklamaktadırlar. Buna karşın, özellikle son iki yıldır kriz gerekçesiyle eski işçiler işten atılarak yerine çok daha düşük ücretlerle yeni işçiler alındı, alınıyor. İşsizlik kırbacını sırtında fazlasıyla hissetmiş olan yeni metal işçileri, örgütsüzlük koşullarından kaynaklı olarak "iyi kötü bir işim var" deyip hak ettikleri ücretin çok altında çalışmaya razı edilmektedirler.

İşte yeni TİS sürecine böyle bir tabloyla giriyor metal işçileri. MESS, işçilerin bu durumundan sonuna kadar yararlanmaya bakıyor. Geçen dönem imzalanan toplu sözleşmeyi düşündüğümüzde bu dönem imzalanacak olanı tahmin etmek zor değil. Düşük ücretler, esnek çalışma, kaldırılmaya çalışılan kıdem tazminatı ve diğer sosyal hakların gasp edilmesi metal işçilerine dayatılacak. İşçileri temsil eden sendikalara gelince görüyoruz ki, MESS'e bağlı işyerlerinin büyük bir kısmında Türk Metal sendikası örgütlü. 1980 darbesinden sonra işçilerin örgütlülüğüne son vermek isteyen MESS patronları, darbecilerle beraber mücadeleci DİSK Maden-İş yerine Türk Metal sendikasını fabrikalara soktular. İşçiler zorla Türk Metal üyesi yapıldı. Şimdi Türk Metal sendikasının örgütlü, yani patronlara "koltuk değneği" olduğu işyerlerinde işçilerin toplu sözleşme sürecinden haberi bile yok. Haberdar olan eski işçiler ise süreçten umutsuz ve ne yazık ki umutsuzluğun getirdiği bir ilgisizlik hâkim. Söylemlerinde patronları yerden yere vuran, işçinin hakkını savunan BMİS ise, iş faaliyete geldi mi orada kalıyor. İşçilerin aleyhinde sonuçlanan TİS sürecinin sorumluluğunu Türk Metal sendikasına yıkmakla mücadeleci bir sendika olunmuyor ne yazık ki.

Toplu sözleşme süreçleri işçilerin mücadele gücünü ortaya koyan süreçlerdir. Örneğin 1980 öncesi dönemde yapılan toplu sözleşmeler hem süreç olarak hem de sonuçları itibarıyla bugünün işçilerine, bizlere örnek olmalıdır. 1980 öncesi Maden-İş sendikasının gerçekleştirdiği TİS görüşmelerinde tabanda örgütlü olan işçiler, Toplu Sözleşme Komitelerini kurarak taleplerini sendikaya iletmışler, sendika da patronlar karşısında gerçek anlamda işçilerin sözcülüğünü yapmıştır. Uyuşmazlık durumunda grev kararı bizzat işçileri temsil eden komite temsilcileriyle birlikte alınmış, işyerlerinde işçilere danışılmış ve büyük grevler örgütlenmiştir. Yani işçiler başından sonuna kadar TİS sürecinin içinde yer almışlardır.

Bugün metal işçilerinin ihtiyacı olan şey de böylesi bir örgütlülüktür. İşyerlerinde komiteler oluşturulmalı, TİS maddeleri işçilerce belirlenmeli, MESS patronlarıyla yapılan görüşmelere taban örgütlülüğünü temsil eden işçi temsilcileri de katılmalıdır. İşçilerin hiçbir temsil hakkının olmadığı bir TİS görüşmesi elbette ki en geri talepler üzerinde bürokratlarla patronların anlaşmasıyla sonuçlanacaktır. TİS görüşmelerini sendika bürokratlarının eline bırakmamalıyız. Kendi belirlediğimiz taleplerimizin karşılandığı bir toplu sözleşme imzalanabilmesi için tabanda örgütlenmeli, sendikalarımıza sahip çıkmalı, sendikacılara baskı yapmalı ve mücadeleyi yükseltmeliyiz. ■

UPS İşçileriyle Küresel Dayanışma Eylemi

Uluslararası Taşımacılık İşçileri Federasyonu ITF'in, Mexico City'de gerçekleşen kongresinde, Türkiye'deki UPS işçilerine destek vermek amacıyla 1 ve 15 Eylül günleri Küresel Eylem Günü ilan edilmişti. 154 ülkede örgütlü olan ITF, 1 ve 15 Eylül günlerinde UPS işçileriyle dayanışma eylemlerinin yükseltilmesi çağrısında bulundu.

Küresel eylemlerin ilk günü olan 1 Eylülde, Türkiye'deki UPS merkezleri önünde direnişte bulunan TÜMTİS üyesi işçiler yürüyüşlerle UPS yönetimini protesto ettiler. İstanbul'da yapılan eyleme direnişçi UPS işçi ve aileleri, TÜMTİS yöneticileri, Rimaks Tekstil, İSKİ ve Çapa direnişçileri ve UID-DER'in yanı sıra birçok demokratik kitle örgütü katılarak destek verdi.

Çapa Hastanesi önünde toplanan işçiler, pankartları, flamaları ve dövizleriyle kortejler halinde saat 11.00'da yürüyüşe başladılar. İşçiler Çapa önünden UPS Genel Merkezinin bulunduğu Zeytinburnu'na varıncaya dek sınıf coşkusunu elden bırakmadılar. Dünyanın çeşitli ülkelerinde yapılan ortak eylemin heyecanı ile yürüyen işçiler "Bütün Ülkelerin İşçileri Birleşin!", "Yaşasın Sınıf Dayanışması!",

"UPS'ye Sendika Girecek Başka Yolu Yok!", "Direne Direne Kazanacağız!" sloganlarını haykırdılar.

UPS Genel Merkezi önüne varıldığında polisin bina önünde yığınak yaparak bu uluslararası tekele kol kanat gerdiği görüldü. Fakat işçiler protesto seslerini UPS yöneticilerine duyurdu ve "UPS'ye Sendika Girecek Başka Yolu Yok!", "Baskılar Bizi Yıldırılmaz!" sloganlarını haykırdılar. TÜMTİS adına Genel Başkan Kenan Öztürk bir basın açıklaması yaptı. UPS işçilerinin mücadelelerini Türkiye ve dünyanın gündemine taşımayı başardıklarını belirten Öztürk, "kararlıyız ve kazanacağız, şu 3 talebimiz yerine getirilene kadar direniş çadırlarından ayrılmayacağız" diyerek taleplerini şöyle sıraladı: 1- İşten atılan işçiler koşulsuz işe geri alınsın, 2- Sendika üyesi işçilere baskı yapılmaması ve 3- UPS yönetimi sendika ile görüşerek, sendika hakkına saygı gösterecektir.

İstanbul'un yanı sıra İzmir, Bursa, Ankara, Balıkesir ve Mersin'de de işçiler UPS yönetimine "haklıyız, kazanacağız" mesajını verdiler. ■

Brillant İşçilerinin Protesto Eylemleri Devam Ediyor

Uluslararası bir marka olan Brilliant perdelerini üreten Baydemirler fabrikasında işten atılan işçiler çeşitli etkinliklerle mücadelelerini sürdürüyorlar. İşyeri önünde "Brillant'ta Hak Gaspına Son Verilsin", "İşten Atmalar Durdurulsun", "Atılan İşçiler Geri Alınsın", "Yaşasın İşçi Dayanışması" yazılı dövizlerle bekliyorlar; yaşanan haksızlıklara karşı mücadele çağrısında bulunan bildiriler dağıtıyorlar; basın açıklamaları yaparak Baydemirler yönetimini teşhir ediyorlar ve işçi arkadaşlarını birlik olmaya çağırıyorlar. Fabrika giriş kapısından içerideki işçi-

lere çevrilen megafon, dövizler ve sloganlar hiç susmadan birlik ve mücadeleyi haykırıyorlar. Haklarını arayan bir Brilliant işçisi içerideki arkadaşlarına şöyle sesleniyor:

"Haksız işten çıkarılmalara karşı ortak hareket etmeliyiz. Aylarca maaş alamıyoruz; gece vardiyasında çalışan işçiler için ücretlerimize eklenmesi gereken yıpranma payı verilmiyor; fazla mesailer SGK'ya bildirilmiyor; yenmeyecek kadar kötü yemekler veriyorlar; insanca muamele görmüyoruz; üç kurşluk adamların oyuncağı haline geldik; insan gibi çalışmak, insan gibi ücret almak ve insan muamelesi görmek istiyoruz. Çocuklarımızın geleceği için, 'insan' olmak için ortak hareket etmek zorundayız. Aksi takdirde çoluk çocuğumuzun rızkı sırtımızdan geçinmelerin keyfine, zevki-

ne, sefasına terk edilecektir. Alın terimize, onurumuza, geleceğimize sahip çıkmamız gerekiyor. Yoksa çocuklarımızı sefalet ve onursuzluk bırakırız."

Mücadeleci işçilerin fabrika önünde yaptığı konuşmalar içeride çalışan işçilerin ilgisini çekiyor ve destekleniyor. İçerideki işçiler konuşmaları alkışlayarak destekliyorlar. İşçilerin birliğinin önüne geçmeye çalışan patron ve adamları ise, barikat oluşturmak, mücadele eden işçilerle onları destekleyen içerideki işçilerin kaynaşmasını önlemek amacıyla servisleri çıkış kapısının önüne çektiyor. Ama eylemcilerin sesinin işçilere ulaşmasını ve işçilerin dayanışmasını engelleyemiyorlar.

İşten çıkarılan Brilliant işçilerinin kararlı mücadelesi tüm işçilere örnek olmalıdır. İşten çıkarılmalara boyun eğmeyen, fabrika önünde patronları teşhir eden, işçileri birlik ve mücadeleye davet eden bilinçli işçiler sınıflarının yüz akıdır. Brilliant işçilerinin coşkusuyla tüm sınıf kardeşlerimizi haklarını aramaya çağırıyoruz. ■

Hacettepe İşçisi Mücadele Etti ve Kazandı!

■ Hacettepe Hastanesinden bir hemşire

Son yıllarda hak gasplarına karşı işçiler daha fazla seslerini çıkartıyorlar. Hakkını arayan işçiler mücadele içinde öğreniyorlar. Ve ancak o zaman görebiliyor, tek yumruk olduğunda nelerin üstesinden gelinebileceğini. Böyle bir deneyimi Hacettepe Üniversite Hastaneleri taşeron işçileri de yaşadılar. Avrupa Grubu isimli taşeron şirkette yaklaşık 950 işçi hasta bakımı, yemek dağıtımı, temizlik hizmeti üretiyor. İşçiler işlerini sahiplenerek hastalara özenle yaklaşırken taşeron patronu ve Hacettepe yönetimi onları maaşsız bırakarak “ödüllendiriyordu”. Taşeron işçileri tam dört yıldır bu eziyeti çekiyorlardı. İşler, taşeron şirket patronu ve asıl işveren olan Hacettepe Hastanesi yönetimi için tıkrında işlerken, çıkan o cılız sesleri bastırması pek de zor değildi. Ama rüzgâr bugünlerde işçiden yana esmeye başladı.

Bayrama maaşsız gireceklerini duyan işçiler, ücretlerini ödemeyenlerin ne kadar da vicdansız olduklarını düşündüler. “Bu iş artık böyle yürümez, bunun tek çaresi mücadele etmektir” diyen birkaç işçi günler önceden tek tek işçilerle konuşarak, onlara tek çözümün birlik olmak olduğunu söyleyerek hazırlandılar bu kav-

gaya. 750 taşeron işçisi üç gün boyunca kısmi iş durdurarak maaşlarının yatmasını sağladılar. Bu üç gün boyunca işçilerle görüşmek istemeyen hastane yönetimi topu her zaman yaptığı gibi taşeron şirkete attı. Ama asıl işverenin hastane yönetimi olduğunu bilen işçiler muhatabın hastane yönetimi olduğunda ısrarcıydılar. Maaşların ancak bir kısmını yatırabilecek gücü olduğunu açıklayan yönetim, işçilerin kararlı tutumu sayesinde geri adım atarak birden bire “uygun olmayan” bütçesinden tüm işçilerin maaşlarını tam olarak yatırverdi!

Bizler ÜİD-DER’li işçiler olarak hazırlık aşamasından itibaren işçi arkadaşlarımızın yanında yer aldık. Onlarla mücadele deneyimlerimizi paylaşarak, mücadelenin başarılı olabilmesi için hep birlikte çalıştık. Hep birlikte gördük ki, bir arada duran işçilerin sesi daha gür çıkıyor. Ama bu örgütlülüğümüzü devam ettiremezsek aynı sorunları katmerli biçimde yaşamaya devam edeceğiz. Tüm haksızlıklara o gün söylediğimiz gibi “yeter artık” deyip mücadeleye atılmamız. Artık işyerindeki örgütlülüğümüzü daha da geliştirmenin, süreklileştirmenin, her sorunu bu taban örgütlülüğüne dayanarak çözmeye girişmenin zamanıdır! ■

Mutaş İşçileri Seslerini Duyurmak İçin Yürüdüler

■ Gebze’den bir grup işçi ve öğrenci

Gebze’de kurulu bulunan Mutaş Demir Çelik A.Ş.’de çalışan işçiler, çalışma ve yaşam koşullarını düzeltmek için sendikalaştılar ve Birleşik Metal-İş Gebze şubesinde örgütlendiler. Bu andan itibaren Mutaş patronunun sendikadan haberi oldu ve işçilere dönük baskıları arttı. İçeride çalışan 47 işçi bu baskılara karşı birlik içinde hareket ederek patrona anlamlı bir cevap verdiler. İşçilerin birliğini ilk etapta kıramayan pat-

ron 25 Ağustos günü 7 işçiyi tazminatsız olarak işten attı. Atılan işçiler 26 Ağustos’tan itibaren fabrika kapısı önünde direnişe geçerek mücadeleye giriştiler. Direnişlerinin ikinci haftasına giren Mutaş işçileri kararlı bir şekilde mücadelelerini sürdürüyorlar.

İşçiler 6 Eylülde saat 18.00’da fabrikanın önünde başlayan ve 19.30’da Gebze Cumhuriyet Meydanında biten bir yürüyüş düzenlediler ve basın açıklaması yaptılar. Yürüyüşe halen içeride çalışan sendika üyeleri de katılarak direnişteki kardeşlerine destek verdiler. Mutaş işçileri iş çıkışında hep beraber sloganlar ve alkışlarla yürüdüler. Yürüyüşe aynı zamanda emekten yana kurumlar, ÜİD-DER’li işçiler, direnişçi Çel-Mer işçileri ve Birleşik Metal-İş’e bağlı Yücel Boru, Bosal Mimaşan, Sarkuysan, Arfesan, Poly Metal’den temsilciler katıldılar.

Mutaş işçileri birlik ve beraberlik içinde sendikalı olma mücadelesi veriyorlar. Bu mücadelede Mutaş işçilerine yapılacak destek ziyaretleri ve sınıf dayanışması oldukça önemlidir. Mutaş işçileri ile dayanışmayı büyütelim. ■

Dünyada Sınıf Mücadelesi

Fransa: Cumhurbaşkanı Nicolas Sarkozy'nin göçmenleri sınır dışı etme politikasına karşı, on binler 4 Eylülde Fransa'da eylemdeydi. Göstericiler Romanları geldikleri ülkeye yani Romanya'ya iade etmeyi de kapsayan tedbirlere karşı çıktılar. Bayrakları, pankartları ve sloganlarıyla Sarkozy'yi protesto ettiler. "Baskılar Durdurulsun" ve "Sarkozy'nin İnsanlık Dışı Politikalarına Hayır!" sloganlarını hep bir ağızdan haykırdılar.

Fransa'da sendikaların ve sol muhalefetin çağrısı üzerine 7 Eylül Salı günü 24 saatlik genel grev yapıldı. Fransız sendikaları eylemlere 2 milyonu aşkın işçinin katılımını bekliyordu. Katılım bu hedefin üzerinde oldu. Sendikalar emeklilik yaşının yükseltilmesine karşı taleplerini dile getiren tek bir pankartın arkasında yürüdüler. Tüm kentlerde greve katılımın önceki grevlere göre daha yüksek olduğu gözlenirken, en yüksek katılım Paris ve Marsilya kentlerinde yaşandı. Ülkede ulaşım felç olurken, hastaneler, postaneler, eğitim, kamu hizmetleri ile özel sektör grevden büyük ölçüde etkilendi. Sendikalar yasal emeklilik yaşının 60'tan 62'ye yükseltilmesine karşı çıkıyor ve ağır işleri olan işçilerin durumunun iyileştirilmesini istiyor. Hükümetse emeklilik yaşını önümüzdeki dönemde 67'ye yükseltmeyi planlıyor ve 62 yaşını bir basamak olarak görüyor.

İngiltere: Londra'da metro çalışanları, belediye yönetiminin işten atma planlarına karşı 1 günlük greve çıktılar. 800 bilet görevlisinin işten çıkartılma planı tepkiye

neden oldu. 10 bin metro çalışanı bütün istasyonlarda 6 Eylülde 24 saat iş bıraktı. Bakım, onarım ve tamir işçileri, muhasebe çalışanları, operasyon görevlileri, şoförler ve sinyalciler işe gitmediler. Londra'nın yeraltı ulaşım hattı kilitlendi. Belediye yönetimi geri adım atmazsa 3 Ekim, 2 Kasım ve 28 Kasım tarihlerinde tekrar 24 saat iş bırakma eylemleri yapılacak.

Güney Afrika: Güney Afrika Metal İşçileri Ulusal Sendikası, Otomotiv İşverenleri Örgütü (AMEO) ile %10'luk ücret artışı için sözleşme imzaladı. AMEO, işçilere %7'lik bir ücret artışı teklif ederken bunu kabul etmeyen işçiler greve çıktılar. 8 gün süren grevin ardından işçiler, ücretlerini %10 artırmayı ve 2011 ve 2012 yılları enflasyon oranına ek olarak %9'luk bir enflasyon artışı almayı başardılar. Anlaşma aynı zamanda işçi alımında aracı olarak kullanılan simsar acentelerine son verilmesini, sağlık, emeklilik primi ve diğer sosyal hakların artırılmasını içeriyor.

Ayrıca 1 milyon 300 bin kamu işçisi, ücretlerinin ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi için greve gitti. İşçiler 17 Ağustos'tan bu yana okulların, hastanelerin ve devlet dairelerinin kapılarında nöbet tutarak greve devam ediyorlar. Sendikalar kamu işçilerinin ücretlerinin %8,5 artırılmasını, ayda 1000 rand (138 dolar) kira yardımı yapılmasını talep ediyorlar. Sendikalar bu talepleri yerine getirilmediği takdirde daha fazla kamu işçisiyle grevi devam ettireceklerini belirtiyorlar.

Meksika: Puebla bölgesinde kurulu bulunan Johnson Controls metal fabrikası patronu, 4 gün süren grevin ardından anlaşma masasına oturmak zorunda kaldı. Fabrika yönetimi birinci vardiyada çalışan işçilere sopalı ve taşlı adamları saldırtmış ve birçok işçi yaralanmıştı. Fabrikada bulunan Meksika Madenciler Sendikasına üye iki temsilci işçi de yönetimin saldırısına uğramış ve silah tehdidi altında istifa mektubu imzalamaya zorlanmıştı. Ancak tüm bu saldırılara rağmen işçiler mücadelelerinden vazgeçmediler ve grev ilan ettiler. Fabrika kapısında grev gözcülüğü yapan işçiler kararlılıklarını ortaya koydular. Yapılan anlaşmanın sonucunda, istifa ettirilmeye çalışılan 2 temsilci tekrar görevlerine iade edildi, yaralanan işçilerin tedavisini fabrika yönetimi karşılamayı üstlendi ve tazminat ödemeyi kabul etti. ■

Fransa

Şili'de Maden İşçileri Yaşam Savaşı Veriyorlar

5 Ağustosta gerçekleşen maden kazasının ardından, 33 madenci halen yerin 700 metre altında ve 30 derece sıcaklıkta yaşam savaşı veriyor. 17 gün sonra yaşadıkları tespit edilen madencilere, açılan sondaj deliğinden su, yemek ve ilaç gönderiliyor. Aynı zamanda bir kamera ile

içerisi gözetlenerek madencilerin hareketleri kontrol ediliyor. 26 gündür maden cehenneminde kalan işçiler sürekli kilo kaybediyorlar. Son dönemde psikolojileri de bozulan işçiler için bulunan çare anti-depresan ilaçlarla uyutulmaları oluyor! Üstelik madencilerin kurtarılmasının 4 ayı

bulabileceği söyleniyor. Sermaye sınıfının kalantörleri o cehennemde kalsaydı her türlü olanağı seferber edip onları oradan derhal çıkaracak olanlar, söz konusu olan işçiler olunca ellerini alabildiğine yavaş tutabiliyorlar. ■

İşçi Dayanışması'nı Kırac'ta İşçilere Ulaştırmaya Devam Ediyoruz!

UID-DER'li işçiler olarak Kırac'ta İşçi Dayanışması bültenimizi dağıtmak için şapkalarımızı takıp bir bir işçilerin yanlarına sokularak derneğimizi ve bültenimizi tanıtıyoruz. Bazı işçiler işten dönüyor, bazıları vardiyalı çalıştığı için işe gidiyor, bazıları da iş yorgunluğunu üzerinden atmak için bir bankta oturup dinlenmeye çalışıyor. Bu bölgenin bir özelliği var. Bu civardaki fabrikaların birkaçını kenara bırakacak olursak sendikali fabrika yok ve çalışma koşulları da birbirine çok benzer.

İyi akşamlar diyip 4-5 işçinin toplandığı masaya iliştik. Kendimizi ve derneğimizi tanıttıktan sonra onlarla tanıştık. Her biri farklı fabrikalarda çalışan işçilerdi. Ama sorunları aynıydı. İşyeri sorunları üzerinden sohbet ettikten sonra "peki bu durum hep böyle mi devam edecek" diye sorduk. "Ne yapabiliriz" diye sordu işçilerden birisi ve ekledi: "İşyerinde kime güvenebilirim, kimse hakkını aramıyor ki, bence biz hiçbir şey yapamayız. Çünkü birlik yok! Ama senin dediğin gibi bir birlik olsa, her şey daha güzel olur ama zor abi!" Ama bunların örneği var dedik. İşçi Dayanışma-

sı'nın sayfalarını çevirerek tek tek işçilerin mücadelelerini anlattık. Sonra yine sorduk: "Peki onlar uzaydan mı gelmişlerdi ki birlik oluşturabilmişler? Bizden ne farkları var? Onlar da işçi biz de işçiyiz."

Özellikle Çel-Mer işçilerinin örgütlenme mücadelesini anlatırken işçilerin işyerini işgal ettiğini ve kazandıklarını söyleyince masamızda oturan işçilerin yüzlerine adeta renk geldi. Sohbetimiz daha da keyifli gelmeye başladı işçilere. Benzer konularda sohbetimize devam ettikten sonra bir başka günün akşamında yeniden görüşmek üzere çay sözü alarak oradan ayrıldık.

İşçilere İşçi Dayanışması'nı ulaştırmak çok önemli. Çünkü İşçi Dayanışması işçilerin kendi kalemleri ile kendi öz sorunlarını anlatıyor. İşçiler haksızlıklar karşısında neler yaptıklarını ve çalışma koşullarını daha da iyileştirmek için nasıl mücadele ettiklerini anlatıyorlar. İşçi Dayanışması, "ne yapabiliriz ki" dediğimiz durumlarda bizlere yol gösteriyor. İşte bu yüzden İşçi Dayanışması işçilere ulaşmalı! ■

Rimaks Tekstil ve UPS İşçileriyle Direniş Deneyimleri

Rimaks ve UPS Kurtköy'de direnişte olan işçilerle "Grev ve Direniş Deneyimlerinden Süzülenler" etkinliğinde buluştuk. UID-DER Aydınli temsilciliğinde gerçekleştirdiğimiz etkinliğimize direnişçi işçilerinin yanı sıra deri sanayiinde çalışan işçiler de katıldı.

İstanbul, Gebze ve Mersin'de yakın dönemde yaşanmış grev ve direnişlerden işçilerle yapılan röportajlardan derlenen belgeselimizi izledikten sonra direnişçi işçilerle sohbet ettik. Rimaks ve UPS'de çoğunluğu ilk kez direnişe çıkan işçi arkadaşlarımız, belgeselde dikkat ettikleri noktalardan başlayarak, kendi direnişlerini nasıl başarıya ulaştıracaklarını, karşılaştıkları zorlukları ve kazandıkları deneyimleri anlattılar. UPS işçileri, 100 günü aşan direnişlerinde kendileri dışarıda olmalarına rağmen Kurtköy aktarma merkezinde çalışmaya devam eden işçi arkadaşlarını sendikaya üye yapmayı sürdürdüklerini, baskılardan yılmadan direniş çadırında beklediklerini söylediler. Rimaks Tekstil işçileri ise sendikalaşma çalışmalarının erken fark edildiğini, sendika için uğraşan işçilerin hemen işten atıldığını anlatarak sendikaya yeni üye kazandırmak için karşılaştıkları güçlüklerle dikkat çektiler.

UPS ve Rimaks Tekstil işçileri hem kendi deneyimlerini hem de belgeselden çıkarttıkları ortak sonuçları şöyle özetlediler: "Grev ve direnişe çıkmadan ön-

ce iyi bir hazırlık yapmak gerekiyor. İşçilerin sınıf eğitimini UID-DER gibi işçi örgütlerinden ve sendikalarından alarak mücadeleleri hakkında eğitilmiş olmaları gerekiyor. Mücadeleden başarıyla çıkmak ve disiplinli bir mücadele yürütmek için işçi komitemiz olması gerekiyor. İçeride ve dışarıda işçi dayanışmasını güçlendirerek, nihayet üretimi durduracak güce ulaşmak gerekiyor." İşçi arkadaşlarımız etkinlikten sonra evlerine dönerken, bir UPS direnişçisi işçi arkadaş İşçi Dayanışması bültenimizi yüksek sesle tanıtarak bütün işçilere bülteni okumalarını tavsiye etti. İşçilerin ortak sorunlarını, **mücadele deneyimlerini paylaştıkları İşçi Dayanışması için yapılan çağrı ile etkinliğimiz son buldu.** ■

Doğru Bellelediğimiz Yanlışlar

1. İşyerlerimizde haksızlığa uğrarsak, işverene dava açıp hak aramaya gerek yok. Nasıl olsa tüm yasalar patronlardan yana. **(Soruna bu tarzda yaklaşmak doğru değil)**

Evet, patronların düzeninde aslında yasalar patronlardan yanadır. Ama işçi sınıfı mücadele verdiği için işçilerin çalışma koşullarına ve haklarına ilişkin birtakım yasal düzenlemeler yapılmak zorunda kalmıştır. Bunları bize patronlar hediye etmediğine göre, yasal haklarımızı bilmeli, kullanmalı ve daha ileri haklar elde etmek için de mücadele etmeliyiz. **(Doğru olanı bu)**

2. Tüm sektörlerde ve tüm işlerde patron fabrikada istediği kadar taşeron şirket kurabilir. **(Yanlış)**

4857 sayılı iş kanununun 2. maddesinde, bir işin taşeronuna (alt işverene) verilmesinin koşulu şöyle belirtiliyor: “İşletmenin ve işin gereği ile **teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektiren işler dışında asıl iş bölünerek alt işverenlere verilemez.**” Verilirse ne olur? Elbette kimse itiraz etmezse, işçi hakkını aramazsa patron işini yürütür. **(Doğru)**

3. Patron, bizi kurduğu taşeron şirkete devretti. İtiraz edene kapıyı gösterdi. Hepimizin ana firmadan çıkışını vererek işten attı. İşsiz kalmamak için eski işyerindeki kıdemimizden vazgeçtik. Artık yapacak bir şey yok! **(Yanlış)**

İş kanununun 2. maddesine göre, asıl işverenin işçilerinin taşeron tarafından işe alınarak çalıştırılmaya devam ettirilmesi durumunda bu işçilerin hakları hiçbir şekilde kısıtlanamaz. İşçiler kandırılarak taşeron şirkete geçirilse bile bu işçiler asıl işverenin işyerinde çalışan işçilerdir. Demek ki işçi tazminatlarını talep ederken ana firmada işe başladığı tarihten itibaren hak iddia edebilir ve mutlaka etmelidir. **(Doğru)**

4. Bizim fabrika yeni bir patrona satıldı. Eski patronun bize borcu vardı, yeni patron ödemeyi kabul etmezse ve işe devam edebilirsek ona da şükür. Yeni patron işten çıkarırsa tazminat da vermez zaten, işyerinin adını değiştiriyormuş. Yeni patronun insafına kaldık! **(Yanlış)**

İş yasasına göre işyeri satılır veya devredilirse devir tarihinde işyerinde mevcut olan iş sözleşmeleri bütün hak ve borçları ile birlikte devralana geçer. Yeni patron, işçinin hizmet süresinin esas alındığı haklarda, işçinin eski patron yanında işe başladığı tarihe göre işlem yapmakla yükümlüdür. Eski veya yeni patron, işyeri veya bir bölümü devredildi diye keyfi yere işten çıkartma yapamaz. Çıkartırsa kıdem-ihbar tazminatlarımızın yanı sıra kötü niyet tazminatını da ödemek zorunda kalır. Eğer böyle yapmazsa birleşerek mücadele etmeliyiz. Aynı zamanda iş mahkemesine başvurarak hakkımızı hukuki yollardan da aramalıyız, davacı olmalıyız. **(Doğru)**

5. Biz işyerinde sözleşmeli çalıştırıyoruz. Kadrolu çalışanların sayısı azaltılıyor. Aynı işi yapıyoruz ama kadrolu işçilerin ücreti daha yüksek, bizimki daha düşük. Zaten biz sözleşmeli çalıştırıldığımız için bizim kadrolular gibi haklarımızı aramamız, kadrolu ile aynı ücreti talep etmemiz mümkün değil. **(Yanlış!)**

İş yasasına göre, işçiler, salt iş sözleşmesinin belirli süreli olmasından dolayı belirsiz süreli iş sözleşmesiyle (kadrolu) çalıştırılan işçiye göre farklı işleme tâbi tutulamazlar. Demek ki, patronun keyfi tutumuna karşı birleşerek mücadele etmeli ve haksızlığın önüne geçmeliyiz. **(Doğru)**

6. Patron işten çıkarıldığımı söyledi. “Önümüzdeki aybaşı gel paranı al” dedi. Herhangi bir kâğıt vermedi. O yüzden işe gitmedim, paramı almak için aybaşımı bekliyorum. **(Yanlış)**

“İşveren fesih bildirimini yazılı olarak yapmak ve fesih sebebinin açık ve kesin bir şekilde belirtmek zorundadır” diyor iş yasası. Bize yazılı bildirim yapılmamış ise biz hâlen o işyerinin çalışanıyız demektir. Yani yazılı bildirim yapılanaya kadar işe gitmek zorundayız. Eğer patronun sözlü bildirimine güvenip 3 gün üst üste işe gitmezsek işveren “haklı fesih” yapabilir. Böylece kıdem ve ihbar tazminatlarımızı ödemekten kurtulur. Oyuna getirilmiş oluruz ve çalıştığımız sürenin ücreti dışında hiçbir hak talep edemeyiz, işe iade davası bile açamayız. Yasal mevzuat bir yana; işten çıkarılmayı boynumuz bükük kabullenmek bir işçiye yakışır mı? İşçiler haklarını aramalı ve haksızlığa boyun eğmemelidirler. **(Doğru) ■**

1998 Şişecam Makine Kalıp Grevi Dersleri

■ Makine Kalıp grevcisi bir işçi

Dostlarım, makine kalıp grevi, sınıf mücadelesiyle tanışmam açısından hayatımda önemli bir dönemeç noktasını oluşturur. Benim 24 yaşında genç bir işçi olarak başladığım ilk fabrika deneyimimdi. 2 yıl gibi kısa bir süre çalıştıktan sonra sendikalaşma sürecinin başlamasına tanıklık ettim. Bu işyerinde 1 yılı aşan bir süre sendikalaşma mücadelesi verdik. Daha sonra 6 ay süren bir grev deneyimi yaşadık. Bu mücadele sayesinde örgütsüz hiçbir şeyin yapılamayacağını öğrendim. Ben örgüt denince aşırı ürkerdim. Bu süreç bana şunu öğretti ki; ben ve birçok işçi kendi değerlerimize yabancılaştırılmışız. Patronların ideolojik yönlendirmesi altında kalan işçiler örgüt kelimesinden ürküyorlar. İşte benim yaşadığım sendikal deneyim bunun ne kadar yanlış olduğunu, somut yaşantım içinde tekrar tekrar gösterdi. Ben ve birçok mücadeleci işçi, bu deneyimlerden çok şey öğrendik. Bu deneyimi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Şişecam'ın Topkapı'da bulunan Makine Kalıp fabrikasında çalışıyordum. 240 işçinin çalıştığı bu fabrika Şişecam'a üretimin yanı sıra, orduya silah yedek parçası ve mekanizmaları üreten ve ağır sanayi işkoluna giren bir fabrikaydı. Bu fabrikada sendikal örgütlenmeyi başlatan ise sadece üç kişiydi. Biz bunu çok sonradan öğrendik tabii ki.

Bu üç işçinin çalışmalarından, dürüstlüklerinden, mertliklerinden hem işçi arkadaşları hem de ustabaşılar, şefler ve hatta müdürler etkileniyorlardı. Benim mücadele yaşamımda bu üç işçinin çok büyük etkisi var. Örnek davranışlarıyla benim ilham kaynağım oldular diyebilirim. Çünkü bu üç işçi, aynı zamanda bilinçli birer öncü işçi olduğundan, fabrikada çalışmak dışında işçileri birleştirici birçok etkinliğe de imza atıyorlardı. Her gün bir sonraki günün planını yapıp, işçilerle bağlarını nasıl güçlendireceklerine kafa yoruyorlardı. Bir süre sonra kendi etraflarında toplanan 9-10 kişilik bir ekip örgütlediler. Bunu, herkesin bildiği çok basit organizasyonlar yaparak ya da yapılan organizasyonlara katılarak sağlıyorlardı. Örneğin, bölümler arası futbol turnuvaları yapıyor, yaz ve kış aylarında ayrı ayrı geziler düzenliyorlardı. Evlenen, vefat eden bazı işçilerin özel günlerine tüm yakın buldukları işçilerle birlikte katılıyorlardı. Fabrikada en ufak bir haksızlık karşısında dahi toplu hareket etmeyi örgütüyorlardı. Zamanla bu işçiler fabrikada bir çekim merkezi ve

sözü dinlenen insanlar haline geldiler. Bu ekip kendi etrafında 40-50 kişilik bir geniş halka oluşturmuştu. Mücadele ilerleyip de patronun sözcüleri (müdürler ve şefler) baskıyı artırdığında, bu 40-50 kişilik grup aynı anda harekete geçebilmişti.

Buradan çıkarmamız gereken en önemli sonuç, hepimiz üç işçinin bile, yeterince bilinçli ve kararlı olduğunda koca bir fabrikayı örgütleyebilmesidir. Fabrikalarda patronların üç kişinin bir araya gelmesinden neden korktuğunu da böylece daha iyi anlıyoruz. İşçiler kendi sorunlarını tartışmaya başladığında, o üç kişi ile kalmıyor. Artık üç kişi, üç kişi olmaktan çıkarak bir ekip haline geliyor. Bu kararlı ekip sayesinde tüm işçiler örgütlenmeye ve ortak bir amaç uğruna bir araya gelmeye başlıyorlar. Eğer böyle bir ekip yoksa ve işçiler örgütsüzse, şeflerin, müdürlerin baskısı ne kadar ağır olursa olsun, haksızlıklar ne kadar artarsa artsın, işçiler patrona örgütlü bir karşı duruş sergileyemezler. Bireysel yapılan çıkışlar ya işçinin atılmasıyla ya da diğer arkadaşlarından yalıtılmasıyla sonuçlanır. Başarı elde edilemez ve hatta çoğu durumda işçiler, koşullar artık dayanamadıkları bir noktaya geldiğinde, çareyi işi bırakıp başka bir fabrikaya gitmekte bulurlar. Oysa çalışma koşulları ve sömürü her yerde benzerdir.

Ama bu deneyimleri çok az işçi yaşar ve duyar. Bu deneyimleri anlattığımızda ise işyerlerindeki işçi arkadaşlarımız genellikle aynı cevabı verirler: “Siz başarmışsınız ama bizim işçilerden adam olmaz” veya “bizim işyerinin koşulları çok farklı, bizde örgütlenmek imkânsız!” Ne yazık ki işçi arkadaşlarımız örgütsüz ve dolayısıyla da bilinçsiz oldukları için, birbirlerine güvenmiyorlar ve bu şekilde konuşuyorlar. Ama Makine Kalıp fabrikasında da başlangıçta durum farklı değildi. Fakat kararlı bir ekip sabırla çalışarak bunu kırmayı başardı.

İşin aslı şu ki, hangi işkolunda veya fabrikada çalışırsak çalışalım sorunlarımız aynıdır ve dolayısıyla çözümlerimiz de aynıdır. Bilinçli ve kararlı olursak, her fabrikada etrafımıza toplayacak işçiler bulabileceğimize, tüm fabrikayı örgütleyebileceğimize yürekten inanıyorum. Eğer birbirimize “işe yaramaz” ve “adam olmaz” gözüyle bakıyorsak, bilelim ki bu bakış açısı patronun çıkarınadır. İşçi arkadaşlarımıza güvenmediğimiz, onlarla yeterince ilgilenmediğimiz ve meseleye yeterince kafa yormadığımız müddetçe örgütlenemeyiz. O halde kabahati birbirimizde

bulmadan, önce küçük ama sağlam ekipler örgütlemeye girişmeliyiz. İşçiler örgütlenediklerinde ve mücadele ettiklerinde ne denli güçlü olduklarına kendileri bile şaşırırlar. Biz bunu Makine Kalıp'ta yaşayarak öğrendik ve tecrübe ettik. Örgütlülük işçiye güç ve onur verirken, patronların yüreğine korku salar. ■

İmtaş Aydınlatma'da Sınırsız Sömürü

■ Esenyurt'tan UID-DER üyesi bir işçi

İşten atılan bir İmtaş işçisi ile sohbet ederken duyduklarım, insana “bu kadar da olmaz” dedirtecek türündü. Bu fabrika Kıraç-Çakmaklı'da kurulu ve aydınlatma malzemeleri üretiyor. Her ne kadar “aydınlatma” malzemeleri üretilse de, yaşlarının çok genç ve sosyal haklarından habersiz olmaları yüzünden işçilerin hayatları tam anlamıyla kararıyor! Bu işçi arkadaşı çalışırken elini makineye kaptırıyor ve hemen hastaneye kaldırılıyor. Ama bu arada, kan deryası ve acı çığlıklar içerisindeki arkadaşımıza “bu işin sorumlusu benim” diye kâğıt imzalatılıyor. Sigortası olmadığı için özel hastaneye götürülen işçinin kopan parmağı yerine dikiliyor ve bir ay izne çıkarılıyor. İşbaşı yapmak için geldiğinde ise “dikkatsizliğinden dolayı” işine son verildiğini öğreniyor.

Ben anlattıklarımı öfkeyle dinlerken, bu sefer yanındaki arkadaşı benzer bir hikâyeyi anlatmaya başladı. Kendisinin de yakın bir süreçte oradan çıktığını, fabrikadaki işçilerin yaşının çok küçük olduğunu ve bazen 14'ün bile altına düştüğünü, hepsinin de sigortasız çalıştırıldığını, neredeyse hiçbir haklarının olmadığını söyledi. Yemekler çok kötüymüş, içlerinden bazen kıl bazen de sinek-böcek çıkıyormuş. Maaşlar asgari ücretin bile altındaymış ve onu da 2-3 ayda bir alıyorlarmış. Kendisi bu koşullara dayanamayıp çıkmış, ama çoğu işçi tazminat bile verilmeden işten atılıyormuş. İş güvenliği olma-

dığından her ay en az bir işçi parmağını makineye kaptırıyormuş. Makine işçilerin parmağını genelde eklem yerinden itibaren kopardığı için, işçilerin eski sağlığına kavuşması da mümkün olmuyormuş. Hatta 8 parmağı kopan işçiler bile varmış.

Bu iş kazaları yetmiyormuş gibi, bir keresinde yemeklere itiraz ettiklerinde patron işçilere 1 hafta yemek vermemiş. Herkes itiraz ettiğine pişman olmuş. Ayrıca ustabaşlarının dayağı da eksik olmuyormuş genç işçilerin sırtından. İşçiler aylarca ödenmeyen maaşlarını istediklerinde patron utanmadan, “varsa sen bana ver” diyormuş. Tabii çoğunlukla genç ve deneyimsiz işçiler olduklarından, patronun bu azgın sömürüsüne hep boyun eğmişler.

İşte böyle arkadaşlar, bana anlatılanlar bunlar... Oysa yasalara göre sigortasız işçi çalıştırmak suç, çocuk işçi çalıştırmak suç, asgari ücretin altında işçi çalıştırmak suç, işçiye hakaret etmek, aşağılamak ve korkutmak suç, maaşların zamanında ödenmemesi suç, iş kazalarının SGK'ya bildirilmemesi suç, çıkarılan işçiye kaza tazminatı verilmemesi suç! Ama biz işçilere karşı bunca suçu işleyen patronun karşısında sus pus olup hakkını aramak daha büyük suç! Yapmamız gereken bellidir, ya birleşip hakkımıza sahip çıkacağız ya da parmaklarımızı patronlara kurban vermeye devam edeceğiz! ■

Brillant'ta Bir İlk Yaşıyoruz

■ Esenyurt'tan bir Brilliant işçisi

Ben BRİLLANT fabrikasında çalışan bir işçiyim. Yakın bir dönemde üç tane arkadaşımız işten atıldı. Bu işten atılma olayı başlangıçta bizim için gayet doğaldı, çünkü bu işyerinde binlerce işçi işten atılmış ve biz eski işçilere de bu işten atılmalar artık normal gibi görünmeye başlamıştı. Fakat bir sabah işe gittiğimde normal olmayan bir olayla karşılaştım. İşten atılan işçiler işyeri formları ile işyerinin önünde, ellerinde “işimizi geri istiyoruz, atılan işçiler geri alınsın” dövizleri ile beklemeye başlamışlardı. İşten atılan arkadaşlar megafonla basın açıklaması yaptılar.

Bu duruma sadece biz değil işyeri yönetimi de çok şaşırıldı. Hiç beklemediğimiz bir anda işten atılan arkadaşlar hazırlamış oldukları bir bildiriye bizlere dağıtmaya başladılar, güvenlikler ve idare amirleri olayın şoku ile ne yapacaklarını şaşırıldılar, engellemeye çalıştılar fakat beceremediler. Bu yaşanan olay hatırladığım kadarı ile bir ilkti, bu bildirilerin direkt bizim işyerini anlatması bir anda fabrikanın gündemine oturdu.

Bunun üzerine aylarca ödenmeyen maaşlarımız için “erken ödenecek” diye duyuru asıldı ve işçiler içersinde “bu, dışarıdakiler sayesinde oldu” diye konuşulmaya başlandı. Ama ilerleyen aylarda ücretlerimizin yine düzenli yatması için aslında ne yapılması gerektiğine dair bir ipucu da alınmış oldu. Ayrıca yöneticiler, dışarıdaki işçilerden çok çekiniyorlar olsa gerek, servisleri fabrika içinden kaldırmaya başladılar. Daha düne kadar bizleri azarlayan bu amirler şimdi daha kibar konuşmaya başladılar.

Haklarımızı almak ve işten atılan arkadaşlarımızın işe geri alınması için, fabrika kapısında mücadeleye devam eden işçilere destek olalım. Yeter ki birlik olalım, yeter ki korkularımızın esiri olmayaalım. ■

Ben Bir Rimaks Tekstil Direnişçisiyim

■ Direnişçi bir Rimaks işçisi

Salam, ben bir Rimaks Tekstil direnişçisiyim. Ben de SUID-DER ile birlikte UPS direnişindeki arkadaşlarımızı ziyarete gittim. Ve anladım ki benim yaşadıklarım da hiç farklı değilmiş. Ben de aynı şekilde işyerinde ağır ve zor şartlarda çalışmayı kabul etmeyerek arkadaşlarımla birlikte sendikaya üye olduğum için işten çıkartıldım.

Bugün sendika benim ve bizlerin yasal hakkımızken neden sendikaya üye olduğumuz için kendimizi kapıda buluyoruz? Bugün UPS direnişindeki arkadaşları-

mızı ziyarette bulunduk. 100 günü aşkın süre olmasına rağmen direnişlerinde ve dayanışmalarında hiçbir şey kaybetmediklerini gördüm. Onlar bir aile dayanışması içerisindedir ve bu mücadeleyi ailelerinden aldıkları destekle sürdürüyorlar. Arkadaşlarımızın durumu bizimkinden daha zor, onlar uluslararası taşımacılık yapan bir şirkete karşı mücadele ediyorlar. İnsafsızca, kölelik koşullarında çalışmayı önlemek amacıyla kapıda direniyorlar.

Ben daha önce bir işyerinde yapılan haksızlıkları önlemek ve bir daha olmaması için bir direnişte bulunmadım. Bu benim Rimaks Tekstil'de ilk direnişim. Bu direnişte ben birçok şey öğreniyorum ve yaptığımız birçok yanlışlıkları da görüyorum. Örneğin insanca yaşamak için ve patronların sömürücü iş koşullarının bir daha olmaması için direnişte bulunmamız gerektiğini öğrendim. Direniş çadırında insanlar sadece patrona karşı direnmeyi değil, orada aynı zamanda dayanışmayı, kardeşliği, emeği, sevgiyi ve daha birçok şeyi öğreniyor.

Ben de artık biliyorum ki bizler birleşmezsek hiçbir hakkımızı alamayız. Bu yüzden bizler de direneceğiz ve kazanacağız. Artık biliyorum ki birleşen işçiler asla yenilmezler! ■

Mersin Limanında Uğur-San İşçilerine Kapı Gösterildi!

■ Mersin limanından bir işçi

Ben Mersin limanında Akan-Sel bünyesinde çalışan bir işçiyim. Limanda geçtiğimiz günlerde UĞUR-SAN firmasında 3 işçi işten atıldı. Ben de orada çalışan işçilerle sohbet ettim ve durumu öğrendim.

UĞUR-SAN işçilerinin maaşı uzun süredir geciktiriliyordu. İşçiler bir süre önce Liman-İş sendikasına üye olmuşlar ve patronları da işkolu tespiti için mahkemeye dava açmış. Bu süreçte işçiler hem maaşlarının gecikmesine hem de 3 arkadaşlarının işten atılmasına tepki olarak iş bırakıp liman önüne gelmişler. Bunun üzerine UĞUR-SAN'ın müdürü işçilere haber göndererek 3 ayrı taşeronun işçileriyle ayrı ayrı görüşelim demiş, ancak işçiler bunu kabul etmemişler. İş-

çiler bağlı oldukları her taşerondan 3 işçi ve sendika yöneticisiyle beraber geleceğiz demişler. İşveren bir süre beklemiş ve sonra bu şartı kabul etmiş. İşçiler dertlerini anlatmışlar: 12 saatten fazla zorla çalıştırıldıklarını, mesaiye kalanların ikinci yemek paralarının aylıklarından kesildiğini ve arkadaşlarının işe geri alınmasını istediklerini söylemişler. Müdür bu sorunların giderileceğine söz vermiş. MIP insan kaynakları müdürü de işçilerin işe geri alınacağına dair söz vermiş. Sonuç olarak 1 işçi arkadaş işe alındı. Diğer 2 işçi arkadaş ise işe alınmadı ve tazminatları da ödenmedi. Biz de TÜMTİS'li işçiler olarak liman içinde işçilerin tüm eylemlerinde birlik olacağımıza söz verdik. ■

Çağdaş Çorap İşçileri Artık Yeter Demeli!

■ Çağdaş Çorap'tan bir grup işçi

Çağdaş Çorap çoğumuzun gözünü ilk açtığı işyeridir. Farklı yerlerde çalışmamış olmamız, haklarımızı öğrenme fırsatı bulamamamız nedeniyle bu kötü koşulların normal olduğu yalanını bize yutturuyorlar.

Asgari ücrete ağır koşullarda çalıştığımız yetmiyormuş gibi bir de fazla mesai ücretlerimize utanmadan el koyuyorlar. Resmi tatillerde yüzde yüz oranında fazla mesai ücreti almamız gerekirken hiçbir fark ödenmiyor, hatta o gün unutturuluyor. Her ay muhakkak keyiflerine göre hepimizden para kesiyorlar. İşyerine rapor getirdiğimiz halde o günün ücreti ödenmiyor. Her gün yarım saat bedavadan çalışıyoruz. Arkadaşlar biz neden her gün yarım saat bedavaya çalışıyoruz? Hiç düşündük mü? Ayda yaklaşık 12 saat yapıyor. Ayrıca sabah vardiyasında 10 dakika, gece vardiyasında 15 dakika, yani aya vurduğumuzda 10 saat yapıyor. Bu da demek oluyor ki, bizim üç günlük paramıza açıkça el koyuyorlar, gasp ediyorlar.

Her ay bizden yemek, çay, şeker parası kesiyorlar. Karşılığında ne yemeğimiz, ne çayımız, ne de şekerimiz var. Gece vardiyalarında neden yemek verilmiyor? Gece çay molası ve çay neden verilmiyor? Neden çoğu bölümde gündüz çayımızı kendi cebimizden içmek zorundayız? Arkadaşlar, yemekhane olduğu halde biz niye yerde pisliğin içinde yemek yiyoruz diye hiç düşündük mü? Bu durum bizim hiç mi zorumuza gitmiyor? Arkadaşlar yasaya göre patron ya yemeğimizi verir ya da yemek paramızı vermek zorundadır. Bizim sesimiz çıkmadığı için yemeğimizi vermiyor. Hem yemeğimiz yok hem de evden kendi getirdiklerimizi yerde pisliğin içinde yiyoruz. Üç kuruş para alıyoruz ve bunun yarısını yemeğimize harcıyoruz.

Şefler kadınlara ağza alınmayacak küfürler ediyorlar. Bölüm müdürü elini kolunu sallayarak kadınların soyunma odalarına giriyor. Bu cesareti nerden alıyorlar arkadaşlar? Bizim sesimiz çıkmıyor da ondan böyle pervasız davranıyorlar. Tuvaletlerimizi görüyorsunuz, pislik içinde, hastalık kapacağız hepimiz. Her gün üzerimiz arıyor giriş ve çıkışlarda. Telefonlarımıza el konuluyor, güvenlikte bırakıyoruz, ailemizden birine bir şey olsa haberimiz oluyor ancak vardiya bitiminde haberimiz oluyor. Bu insanlık dışı bir uygulama değil de nedir arkadaşlar, söyler misiniz? Biz işyerinde miyiz yoksa cezaevinde miyiz?

Servislerimiz ağzına kadar dolu, üst üste gidip geliyoruz, bu niye böyle demeye korkuyoruz. Şimdi soruyoruz size, buna göz yummak onursuzluk değil midir? Hangi vicdanla bunca şeye gözümüzü kulağımızı kapatıp çalışıyoruz? Korkunun ecele faydası var mı? Yok arkadaşlar, korkunun ecele faydası yok. Tüm bölümlerde sorunlarımız ortak, hiçbirimizin diğerinden bir farkı yok. Korkarak bir yere varamayız, gasp edilen haklarımız için birlikte hareket etmek ve bunları patrondan istemek zorundayız. Yapılan baskılara son vermeliyiz. ■

Haklarımız İçin Mücadele Etmeliyiz!

■ Hastane çalışanı bir taşeron işçisi

Ben hastanede taşeronda çalışan bir işçiyim. Geçtiğimiz günlerde hastanemizde bir olay oldu. Yıllık izin dönemi başlamıştı. Ben yıllık iznimi alıp hastaneden ayrılmıştım. Benden sonra bir kadın işçi arkadaşımız da iznini almak için gittiğinde, bundan sonraki izinlerde pazar günlerinin de izinden sayılacağını söylemişler. Arkadaşım da buna çok sinirlenmiş ve temizlik şirketinden sorumlu şefin yanına giderek, “Nasıl olur? Pazar günlerini sayamazsınız. Kanunen bunu yapamazsınız” demiş. Şefle tartışma çıkmış ve “bu benim yasal hakkım, kesemezsiniz” demiş. Sonra şef, arkadaşımızı hastane yöneticilerine çıkarmış. Onlar da “bu emir başhekimlikten çıktı” demişler. Onlarla da tartışmış. Arkasından da insanlardan imza toplamaya başlamış.

Bu gibi şeyler hastanemizde önceki yıllarda asla olmazdı. Bunu gören patron yalakası tipler hemen şefe haber vermişler. Şef arkadaşımızı çağırmış ve “sen neden insanlardan imza topluyorsun, seni işten çıkarırım” diye tehdit etmiş. Arkadaşımız önce tek başına kaldığını düşündüğü için biraz morali bozulmuştu. Ama sonra öyle olmadığını anladı. İzinlerden yapılmaya çalışılan bu kesinti yasal olmadığı için diğer arkadaşlarımızdan da tepki gelince geri adım attılar ve daha önce izinlerden kesinti yapılan arkadaşlarımıza 2 gün ayrıca izin verdiler. Başlangıçta arkadaşımızın mücadelesine “ne yapabiliriz, kesmek isterlerse keserler” deyip katılmayanlar, bu kazanımı idarenin iyi niyeti olarak görseler de işin aslını biz biliyoruz, önemli olan da bu. Arkadaşımıza verdiği mücadele için teşekkür ederiz. Bilinçlenmenin ne kadar önemli olduğunu bu örnek bir kez daha hepimize kanıtladı. Bir dahaki sefere hep birlikte hareket edip bugüne kadar bizden çalınan haklarımızı da geri almamız. Hep birlikte hareket etmek için de daha çok arkadaşımızı bilinçlendirmeliyiz. ■

18 YAŞLARINDA GELEN ÖLÜMLER

Kendi ellerimizle gönlümüzce
bir yaşam yarattığımızda kendimize
bahçelerimizde açacak gelinciğimiz
bahar rüzgârlarıyla ışıldarken çiçeklerimiz
yanımıza gelecek
on sekiz yaşlarında
yaşamı yarım bırakıp gidenlerimiz...

Gökyüzü karardı
Gecenin ışığı yandı
Masama baktım
Bu gece gelecek
On sekiz yaşında arkadaşım
Onunla masamda randevulaştım

Pencereden bir ışık süzüldü
Kâğıtlar hışırdadı
On sekiz yaşın güzelliği
Kollarıma atıldı.
Geçmiş anlatıyor bana:
Yüz binlerle koşarken meydanlara
Düşerken denizlere açılmayı

Öpüşürken kahverengi gözlü bir kızla
Ve çevirirken Ehrenburg'un
“Fırtına”sının yapraklarını...
Ölüm girdi aramıza
Yarım bıraktırdı yaşamı
Doyamadım kokusuna
Yeni açan kır çiçeğinin
Bakışlarım
Bahar bulutlarında
Takıldı kaldı
Düşüncem o sayfada
Yaşam bir fırtınayla
Altüst olurken
İnsanlar neden
Suskun kalmaktaydı?

Ay çekildi gökten
Sabahın ışığı yandı
Konuşum uzaklaştı, uzaklaştı.

Yıldızlar bir yanıp
Bir söndükçe uzakta

Her gece seslenir kulağıma
Uzulca
Duyuyor musunuz siz de onu
On sekiz yaşında yaşamı bırakıp
Giden çocuğu?

“Bana bilmediğim şeyleri anlat
Yaşamadıklarımı...
Fırtına'nın sonrasını anlat
O kızın dudaklarını
Çiçekler hâlâ goncada mı
Ve çok mu güzel
On sekiz yaş sonrası?”

Elif Çağlı

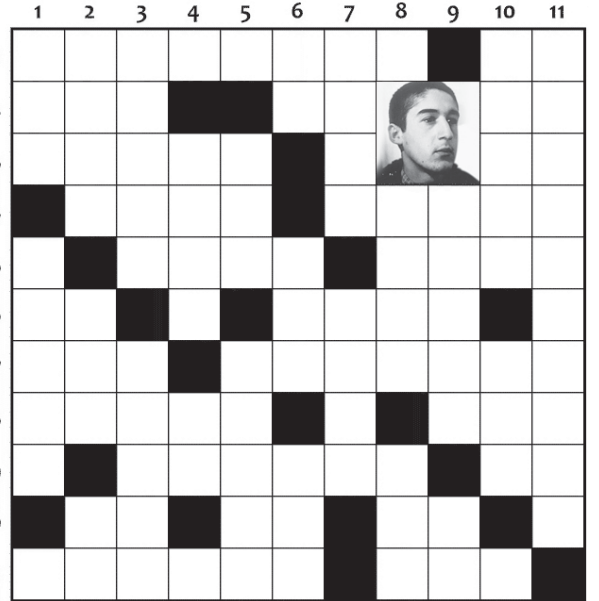
İŞÇİNİN BULMACASI

Soldan Sağa

1. ABD'de 23 Ağustos 1927 tarihinde düzmece iddialarla yargılanıp idam edilen İtalyan asıllı iki mücadeleci işçi, “Sacco ve ...”. Utanma.
2. Rusya'da işçilerin mücadelesini yaşlı bir kadının değişimi üzerinden anlatan Maksim Gorki'nin bir romanı. Üzüntü, şaşma bildiren ünlem. Bir nota.
3. Uyumak, dinlenmek amacıyla üzerine yatılan şey. Bir hatayı bağışlama.
4. Hazır giyimde 1 mm üstten çekilen süs dikişi. Birçok kimsenin toplanıp el birliğiyle bir kişinin veya bir topluluğun işini görmesi ve böylece işlerin sıra ile bitirilmesi.
5. Eski bir Avrupa kavimi. Türkçenin bir ağzında obur.
6. Rubidyumun simgesi. Bir deyim: “... bulma dünyası”
7. Kadar, değin. Geçtiğimiz günlerde 30 maden işçisinin yaşamını yitirdiği Zonguldak'taki maden ocağının adı.
8. Birkaç rengin karışımından oluşan renk, ala. İnsan Hakları Derneği'nin kısaltması.
9. Müzikte özgiye sadık kalınarak bir parçanın değişik ritimlerde yeniden çalınması. Altının simgesi
10. Olumsuzluk ön eki. İlaç, merhem. Tümör.
11. İşyerlerinin, her ayın sonunda işçi ücretleriyle birlikte işçilere vermesi zorunlu olan çizelge. Demiryolu.

Yukarıdan Aşağıya

1. Bir şaşma ünlemi.
12 Eylül faşist cuntası tarafından yaşı büyütülerek 17 yaşında idam sehpasına gönderilen resimdeki genç “... Eren”.
2. Şefkatli, anne gibi davranan. Sapında ayak yeri olan metal kürek. Kısaca numara.
3. Bildiren, bildirici. Bir iş veya sorun hakkında düşünülmüş verilen kesin yargı.
4. Diyarbakır'ın eski adı. Alfabede üçüncü harfin okunuşu.
5. Eritme. Dünyanın uydusu.
6. Kısaca televizyon. İngilizcede çay. İnşaat Mühendisleri Odası
7. Kar fırtınası. Değişim.
8. Bebek yiyeceği. Kale duvarı.
9. Sonsuz. Eski Mısır inancında güneş tanrısı.
10. Uzlaştıran kimse. Kaba davranışta bulunanlara karşı kullanılan argo bir sözcük.
11. Halk oylaması.

Geçen Ayın Çözümü

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	B	E	R	T	O	L	T		P	E	Ş
2		A		E		U		R		İ	
3		A	L	E	N	İ		O	Y	A	
4		E	T	K	İ		L	İ	R		
5	A	S		B	O			D	E	V	
6		S	E	B	A	H	A	T		B	
7	E	F	T		U		A	R	A	M	A
8	B	A	E		R		Ç	I	R	A	K
9	A	Y	R	I		N	A		Y	T	Ü
10			İ		N	O	T		A	B	
11	G	Ö	L	C	Ü	K				U	F

Sigortalı Çalışmak Hakkımızdır!

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre 9 milyon 328 bin kişinin herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna kaydı yok. Yani 9 milyon insan sigortasız çalışıyor. 2008'de yüzde 43,5 olan kayıt dışı çalışma oranı 2009'da yüzde 43,8'e çıkmış. Bu yaklaşık her iki işçiden birinin kayıt dışı çalıştırıldığı anlamına geliyor. Kayıt dışı oranı en fazla kadın ve çocuk işçilerde görülüyor. Kadınların yüzde 56'sı kayıt dışı çalıştırılıyor. Erkeklerde ise kayıt dışılık oranı yüzde 38'i aşıyor. (TÜİK), Türkiye'deki çocuk işçilerin sayısını 4 milyon olarak belirtiyor. Bunların ezici bir çoğunluğu sigortalı değil.

Peki, sigortalı çalışmak biz işçilerin hakkı değil midir? Tabii ki, hakkımızdır. 5510 sayılı kanunun 8. maddesinde sigortalı bildirimini patronlar tarafından nasıl ve hangi süreler içerisinde yapılması gerektiği düzenlenmiştir. Bu maddeye göre belli istisnalar hariç patronlar işçinin sigorta bildirimini işe başlatır başlatmaz yapmakla yükümlüdürler. Çalışanlarının sigorta bildirimini yapmayan işverenlere para cezası uygulanacağı yine aynı maddede yer almaktadır.

Yasalar böyle söylerken, biz işçiler işbaşı yaptığımızda patronlar tarafından türlü bahanelerle oyalanıyoruz ve sigorta primlerimiz yatırılmıyor. Özellikle de çocuk işçilerin sigortaları yapılmıyor. Çevremizde mobilya, torna, oto tamiri gibi atölyelerde çalışan çok sayıda çocuk işçi görüyoruz. "Sigortan yatırılıyor mu?" diye sorduğumuzda "hayır" cevabını almaktayız.

Bir başka durum ise patronların sigorta primlerinin yarısını yatırmasıdır. Yani primler düzenli yatırılmamakta, işe giriş çıkışlar yapılarak sigorta primlerimiz gasp edilmektedir. Oysa sigorta primleri alınan brüt ücret üzerinden yatırılmak zorundadır. Fakat patronlar brüt ücret üzerinden sigorta primlerimizi yatırmayarak haklarımızı gasp etmekte. Asgari ücretin üzerinde ücret alan bir işçinin, sigorta priminin asgari ücret üzerinden ödenmesi bu hak gaspına örnektir.

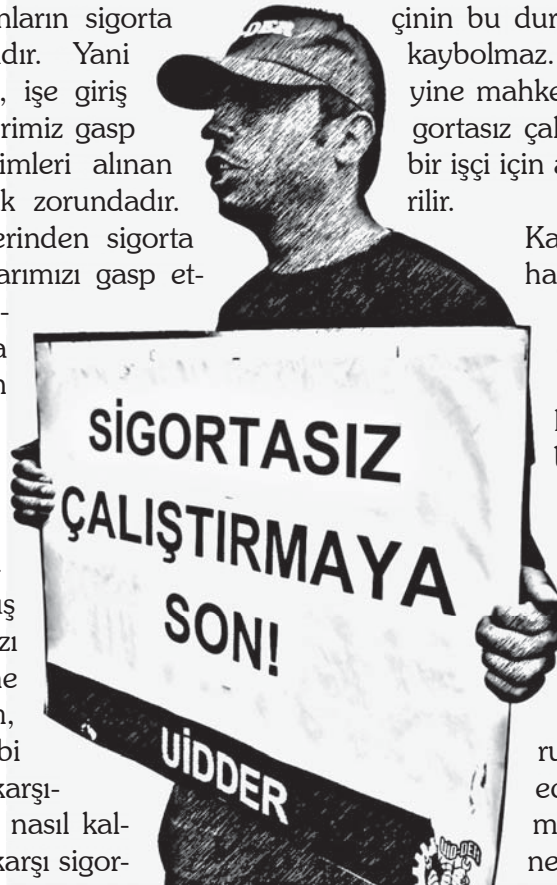
Çoğumuz sigortalı olmanın gerekliliğinin farkında değiliz. Neden sigortalı olmalıyız? Saatlerce çalıştığımız ancak üç kuruş ücret aldığımız iş koşullarımızı düşünelim. Bir de bunun üzerine hastalık, meslek hastalığı, ölüm, malullük, iş kazası, işsizlik gibi bekle(me)diğimiz durumlarla karşılaştığımızda bu yükün altından nasıl kalkacağız? İşte bu tür durumlara karşı sigor-

talı olmak biz ve ailemiz için bir gerekliliktir. Sağlık hizmetlerinden faydalanmak için, işyerinde çalışırken geçici iş görmezlik durumunda günlük ödenek alabilmek için, sürekli iş görmezlik durumunda maaş bağlanması için sigortalı olmak gerekir. Sigortalı değilsek o işyerinde çalışmamış gibiyizdir. Unutmayalım kardeşler, eğer sigortalı değilsek, işten atıldığımızda hakkımız olan kıdem tazminatımızı dahi alamayız.

Patronlar, kârlarını büyütme için biz işçileri en ağır, en sağlıksız koşullarda saatlerce çalıştırdıkları yetmiyormuş gibi, bir de sigorta primlerimizi yatırmaktan kaçıyorlar. Peki, bizlerin bu durumda sigortalı olabilmek için ne yapması gerekiyor? Öncelikle Bölge Çalışma Müdürlüğüne ve SSK Bölge Müdürlüğüne başvurmak gerekiyor. Bunun üzerine bu resmi kurumlar müfettişlerini göndererek işyerinde inceleme yaparlar. Müfettişler geldiğinde de orada çalıştığımızı ispat etmemiz gerekir. Patronlar, müfettişlerin kayıt dışı işçi çalıştırıldığını tespit etmesini engellemek için, sigortasız çalışan işçileri fabrikanın kuytu köşelerine saklar ya da bunların o gün ilk kez işbaşı yaptığını iddia ederler. Müfettişler işçiyi haklı bulurlarsa patrone bu eksikliği gidermesi istenir, gidermezse işçi iş mahkemesine dava açabilir. İşçinin işten çıkartıldıktan sonraki 5 yıl içinde bu davayı açma hakkı vardır. Mahkemenin kazanılması durumunda da patrone bütün kayıplarını geri alır. Ama diyelim ki, patron müfettişleri ikna etti ya da müfettişler görevlerini düzgün yapmadılar. İş-

çinin bu durumda da mahkemeye gitme hakkı kaybolmaz. Bu sefer elindeki bütün kanıtlarla yine mahkemeye başvurabilir. Tespit edilen sigortasız çalıştırma ile ilgili olarak işverene her bir işçi için asgari ücretin iki katı para cezası verilir.

Kardeşler, bizler sahip olduğumuz haklarımızı bilmediğimiz ve örgütsüz olduğumuz için patronların tüm saldırılarına, hak gasplarına karşı boyunumuzu eğip razı oluyoruz. Bizler haklarımızı öğrenmeliyiz. Ancak tek başına haklarımızı bilmek sorunu çözmüyor. Çünkü bu haklarımızı uygulamaya sokacak örgütlü bir güce ve işçi arkadaşlarımızla birlikte hareket etmeye ihtiyacımız var. Çoğu zaman işten atılma korkusuyla en insani haklarımızı dahi dile getirmekten aciz kalıyoruz. Ama unutmayalım ki korkunun ecele faydası yok! Örgütlenmeden ve mücadele etmeden hak elde edildiği nerede görülmüş? ■

Hırsız ve Çanta, Alışveriş Canavarı, İşsiz Adam, Tersanede Ölüm Var!

UİD-DER İşçi Tiyatrosundan Davet!

Merhaba işçi kardeşler.

Dünyamızda işsizlik var, açlık var, yoksulluk var, savaş var, acı ve gözyaşı var!

Kederliyiz, kahrılıyız...

İnsanın insanı sömürdüğü, haksızlıkların ve çelişkilerin olduğu bir dünyada yaşıyoruz!

Bir tarafta bolluk, ama öte tarafta biz işçilerin yoksulluğu var.

Bu dünyada emekçiler hep kaygılıdır, hüznüldür.

Geleceksizlik, umutsuzluk, çıkışsızlık emekçileri pençesine almış durumda!

Bu dünyanın adı kapitalizm!

UİD-DER, böyle bir dünyada yaşamak istemeyen işçilerin bir araya gelerek kurdukları bir dernek!

İçinde yaşadığımız kapitalist dünyada örgütsüz işçi kaybolmuş gibidir.

Okyanusta dalgaların savurduğu bir sandal gibi, kapitalist düzende örgütsüz işçi tek başınadır, yalnızdır.

Biz UİD-DER'li işçiler, yalnız kalmamak, haksızlığa boyun eğmemek, dayanışmak için birleştik!

Bizler yeni bir dünya istiyoruz!

İnsanın insanı sömürmediği, eşitsizliğin, haksızlığın, işsizliğin, açlığın, savaşın olmadığı bir dünya!

İnsanların kardeşçe, mutlu yaşadığı bir dünya istiyoruz!

UİD-DER işçilerin birliğini sağlamak için çalışıyor ve çeşitli faaliyetler yürütüyor. Bu faaliyetlerden birisi de tiyatro... UİD-DER İşçi Tiyatrosu Topluluğu bugüne kadar çok önemli oyunlar sahneye koydu. 1 Mayıs'ın doğuşunu anlatan 1 Mayıs Karanfilleri ya da 15-16 Haziran direnişini anlatan Uyanıştan Başkaldırıya oyunu bunlardan ikisi... Tüm oyunları yazarlar, oynayanlar, müziğini yapanlar, sahneye koyanlar işçiler... Tiyatromuzun her şeyini kendimiz örgütüyoruz. Temsilciliklerimizde tiyatro çalışmalarını yürütüyor, tiyatroyu işçi mahallelerine taşıyoruz.

Derneğimizin bünyesinde sadece tiyatro çalışmaları yapılmıyor.

Yalnızca tiyatro oyunları sahneye koymuyoruz.

Diğer etkinliklerimizin yanı sıra, müzik ve şiir dinletileri de düzenliyoruz.

Kapitalist düzende işçilere yalnızca çalışmak ve sömürülmek düşüyor.

Ancak ve ancak bedensel ihtiyaçlarımızı karşılayabiliyoruz.

Karnımızı doyuruyoruz ve bir de işçi soyunu sürdürmek için çocuk yapıyoruz.

Başka bir şey yapmaya zamanımız

yok!

Çünkü en az günde 10 saat çalışıyoruz

Başka bir şey yapmaya paramız yok!

Çünkü çok az ücret alıyoruz.

İnsan sadece karnını doyurarak yaşamaz. Her insanın yaşamdan zevk alması ve zevk duygusunun gelişmesi için kültürel etkinliklere de katılmaya ihtiyacı ve hakkı var.

Oysa biz işçiler neredeyse hiçbir sosyal etkinliğe katılmıyoruz.

Tiyatro, sinema, konser ve diğer sosyal etkinliklere katılmak biz işçilere adeta haram!

Bir araya gelen, örgütlenen ve mücadele eden işçilerin örgütü olan UİD-DER, patronların bize dayattığı yaşamı reddediyor.

İşten eve, evden işe uzanan bir yaşam çizgisini reddediyoruz!

UİD-DER İşçi Tiyatrosu Topluluğu olarak Ekim ayında bir kez daha sahne alacak, skeçlerin de içinde olduğu dört oyun sahneleyeceğiz. Komedi ve dramlardan oluşan dört oyun: Hırsız ve Çanta, Alışveriş Canavarı, İşsiz Adam, Tersanede Ölüm Var! Özellikle işsizliğe ve iş kazalarına dikkat çekmek istiyoruz.

İşsizlik işçiler üzerinde psikolojik tahribatlara yol açıyor. Krizle birlikte işsizlik daha da arttı, işsizliğe ve açlığa sürüklenen işçilerin dramlarına şahit olduk, oluyoruz.

Alınmayan önlemlerden ve ağır çalışma koşullarından dolayı her gün onlarca iş kazası meydana geliyor.

Bu iş kazalarında ya sakatlanıyor ya da ölüyoruz.

Patronların kâr hırsı yüzünden Bursa'da, Balıkesir'de, Zonguldak'ta iş kazalarında katledilen onlarca madenci kardeşimizin acısı hâlâ yüreğimizde.

Tuzla tersanelerinde ise ölümler durmuyor. 130'dan fazla işçi Tuzla tersanelerinde yaşamını kaybetti.

İşçiler annelerini, babalarını, kardeşlerini, eşlerini ve çocuklarını bu dünyada bırakıp ölüme gittiler.

Patronlar 130 işçiyi ölüme ittiler, kardeşlerimizin yaşama haklarını ellerinden aldılar.

Acı, gözyaşı, 130'dan fazla işçinin dramı...

Ama Tuzla tersanelerinde örgütsüzlük devam ediyor, dolayısıyla ölümler de...

Acı ve trajik olan yalnızca ölümler değil, işçilerin örgütlenememesi de acı ve trajik...

Tersanede Ölüm Var adlı oyunumuz bu iki yönlü trajediyi anlatıyor.

Sanat basit bir biçimde yaşamı kopya etmez. Yaşamı kopya ederken, aynı zamanda yaşamı etkiler ve değiştirir. Dünyanın değişebilir olduğunu, farklı bir yaşamın kurulabileceğini gözler önüne serer. İşçi kardeşler! Gelin birlikte gülelim, ama trajedilerimize de bakalım. Yaşamı birlikte değiştirmeyi öğrenelim.

■ UİD-DER İşçi Tiyatrosu Topluluğu

